

Enschede, juni 2018

OVERWEGINGEN VAN HET BESTUUR VvTW t.b.v. de ledenvergadering

Geachte leden van de Vereniging Vrienden van TwentseWelle (VvTW)

U ontvangt deze notitie als aanvulling op de informatie die wij in december 2017 reeds naar u stuurden over de toekomst van de Vereniging Vrienden van TwentseWelle. Ook hebben wij enige informatie op hoofdlijnen gegeven op de ledenvergadering op 5 april jl. voor een beperkt aantal VvTW-leden.

Als bestuur van de Vereniging Vrienden van TwentseWelle (VvTW) willen wij aan alle leden nog enkele overwegingen en opvattingen onzerzijds sturen over de (mogelijke) veranderingen in de toekomst.

Tevens voegen wij als bijlage de notitie toe van de directie van beide musea (TwentseWelle en Rijksmuseum Twenthe), "Groeï en professionalisering van de Vrienden", van 1 sept. 2017.

Zoals u wellicht weet is de naam van museum TwentseWelle intussen veranderd in De Museumfabriek. Voor het gemak en de herkenbaarheid gebruiken wij in deze notitie nog even de oude naam.

1. 'Bandbreedte' van (toekomstig) Vriendenlidmaatschap

Zoals al in december door ons is gemeld heeft de organisatorische integratie van de musea TwentseWelle en Rijksmuseum Twenthe steeds meer vorm gekregen. Dat heeft o.a. geleid tot een ambitieuze aanpak van de collectie- en kennisfunctie en het tentoonstellingsbeleid. Ook wil de museumleiding het draagvlak van beide musea versterken. Zo wil zij 'Vrienden' op een andere manier bij de musea betrekken dan voorheen.

Zoals te zien is op de websites van de beide musea wordt vanuit de geïntegreerde museumorganisatie voortaan geworven voor toekomstige nieuwe Vrienden, d.w.z. financiële begunstigers. Deze 'Vrienden nieuwe stijl' zijn Vriend van beide musea. Men kan wel *interessegebieden* aangeven, bijvoorbeeld kunst, geschiedenis, natuur, techniek, etc. Op basis daarvan krijgen Vrienden extra informatie via een onlangs in gebruik genomen geavanceerd klanteninformatiesysteem.

De financiële verplichtingen voor de begunstigers en de voordelen die daaruit voortvloeien, zoals gratis entree en bijvoorbeeld te ontvangen uitnodigingen voor tentoonstellingen en activiteiten, zullen dus ook betrekking hebben op de twee musea.

Het bestuur van de VvTW ziet zeker een voordeel in het verbreden van het aanbod van de twee musea aan Vrienden. Deze combinatie is ook min of meer als een logisch gevolg van de integratie van beide musea te beschouwen.

Desalniettemin vinden wij het jammer dat Vrienden op een of andere manier niet langer speciaal museum TwentseWelle (financieel) kunnen ondersteunen. De contributie van de 'Vrienden nieuwe stijl' komt rechtstreeks ten goede aan een stichting van beide musea.

Een element dat meespeelt is ook dat de bedrijfsvoering niet langer gericht is op slechts één van de twee musea afzonderlijk.

2. Professionalisering van activiteiten voor Vrienden

Een belangrijke beweegreden van de museumdirectie om tot een andere opzet van museumvrienden te komen is dat zij intensief wil inzetten op een professionele aanpak van de werving van Vrienden en organisatie van een uitgebreid en breed scala van activiteiten. In ons overleg afgelopen jaar met de directie is ons verzekerd dat de huidige activiteiten en de persoonlijke expertise en inzet vanuit onze leden en werkgroepen (zoals insectenwerkgroep, fotowerkgroep en de Twentse Werkgroep Natuurbehoud) en de organisatie van onze lezingen en excursies naadloos een plek kunnen vinden binnen op te richten activiteiten (commissies) van de museumorganisatie. Ook willen zij met ons samen een oplossing zoeken voor de inpassing van de KNNV-afdeling Enschede, bijvoorbeeld via een constructie vergelijkbaar met de Sterrenwacht.

Het bestuur VvTW erkent de noodzaak om het werven voor en binden van Vrienden aan musea effectief en bijdetijds te laten zijn. In die zin kan niemand, ook wij niet, tegen professionalisering zijn. De eerlijkheid gebiedt ons bovendien te zeggen dat onze vereniging, zeker de laatste jaren, vrijwel geen inspanningen heeft ontplooid voor ledenwerving. En net als het ledenbestand van onze vereniging vergrijsst ook het bestuur en dat baart ons al tijden de nodige zorgen. Hoewel er de afgelopen jaren enige nieuwe Vrienden bij zijn gekomen en het ledenaantal enigszins stabiliseert, laat onze vereniging een gestaag teruglopend ledenaantal zien: van 1880 leden in 2002 naar ca. 800 leden op dit moment. Onze lezingen en activiteiten worden doorgaans goed bezocht, maar wel door een vaste kern van zo'n 20 à 40 Vrienden, aangevuld met enkele belangstellenden voor een specifiek onderwerp (zie onze jaarverslagen). Het eventueel handhaven van afzonderlijke lezingen en excursies van de VvTW onder eigen naam naast een breed museumaanbod voor Vrienden schept wellicht een verwarrend beeld naar buiten, hetgeen niet in het belang is van het museum, noch van onze vereniging. Over 'invloed' op te entameren activiteiten in toekomstige werkgroepen van de museumorganisatie valt momenteel nog weinig concreets te zeggen.

3. Veranderingen voor de VvTW en haar leden

a. Financiële veranderingen

De vereniging VvTW bepaalt als zelfstandige organisatie de hoogte van het lidmaatschap van de vereniging. Volgens onze statuten zijn wij verplicht jaarlijks een financiële 'afdracht' aan het museum te schenken als ondersteuning, aangezien dat een van de belangrijkste doelstellingen is van de vriendenvereniging. Of en in welke mate daar tegenoverstaat dat onze leden gratis toegang hebben tot museum TwentseWelle kon (en kan) uiteraard alleen in overeenstemming met het museum worden bepaald.

Een VvTW-lid betaalt jaarlijks € 17,50 (via incasso) contributie en heeft met partner en inwonende kinderen tot op heden gratis entree in museum TwentseWelle. (Het museum ontvangt daarvan € 7,50 afdracht).

Tijdens besprekingen in de afgelopen twee jaar beklemtoonde de directie dat voor Vrienden van musea van enige omvang in vergelijkbare middelgrote steden aanzienlijk hogere contributies gelden dan bij museum TwentseWelle. Op de website van het vernieuwde museum De Museumfabriek wordt reeds geworven voor nieuwe Vrienden van beide musea.

De contributie bedraagt € 40,- per persoon en € 60,- voor twee personen. Intussen is sinds enkele maanden door de museumorganisatie ook een gezinsjaarkaart ingevoerd voor € 20,-. Daarmee heeft een gezin met maximaal drie kinderen het hele jaar in beide musea gratis toegang.

Wij hebben in november 2016 in het overleg met de museumdirectie aangegeven dat wij ons bewust zijn van de door bezuinigingen ontstane precaire financiële situatie van museum TwentseWelle. In 2017 hebben we onze leden voorgesteld extra financiële steun te geven aan de succesvolle Vlinderfabriek. Wel hebben wij toen de directie geadviseerd verhoging van de contributie gefaseerd te laten verlopen om een al te groot verloop van VvTW-leden te voorkomen.

Een heikel punt voor ons was het loslaten van het huidige gezinslidmaatschap. Daarmee zou een laagdrempelige voorziening voor entree in het museum komen te vervallen. Op verzoek van de directie is verdere discussie met de VvTW over hoogte en vorm van de contributie voor Vrienden vervolgens tot nader order aangehouden.

Door de invoering van een jaarkaart voor gezinnen tegen een vergelijkbaar bedrag met bovendien gratis toegang in twee musea, is ons bezwaar tegen het loslaten van het gezinslidmaatschap komen te vervallen. Voor degenen die vooral het financieel voordeel van een vriendenlidmaatschap belangrijk vinden, is er nu een aantrekkelijk alternatief.

Punt blijft dat Vrienden die het museum/ de musea materieel en immaterieel willen steunen een contributie moeten gaan betalen op een 'meer eigentijds' niveau.

b. Ontbinden of doorgaan als vereniging

In hun notitie "Groei en professionalisering van de Vrienden, 1 september 2017" (zie bijlage) heeft de museumdirectie vervolgens vorm en invulling van het Vriendenlidmaatschap onderdeel gemaakt van een discussie over het **al dan niet voortbestaan van onze vereniging, de VvTW**. Zij gaan daarbij uit van twee scenario's:

In scenario A blijft de vereniging bestaan, maar kunnen VvTW-leden met hun ledenpasje niet meer gratis het museum in; waarschijnlijk krijgen zij dan enige korting voor entree in museum TwentseWelle. Dit laatste is ook afhankelijk van de financiële bijdrage van de vereniging aan de musea.

Over dit alles zal in dat geval nog nader overleg plaats moeten vinden, waarna dit wordt vastgelegd in een op te stellen samenwerkingsovereenkomst. De VvTW-ledenpas functioneert dan als een soort kortingskaart. Over de hoogte van de korting wil de museumdirectie op dit moment nog geen definitieve uitspraak doen, omdat zij van mening is dat de vereniging eerst een uitspraak moet doen over de keuze: ontbinden of doorgaan als zelfstandige vereniging.

Bij scenario B worden de huidige VvTW-leden na verloop van - een nog nader te bepalen tijd - Vriend/begunstiger van de museumstichting. Dat zal dan kunnen voor één persoon of als duo. Mocht op de ledenvergadering van onze vereniging worden besloten de VvTW op te heffen, dan geldt voor onze huidige leden in principe nog twee jaar het oude tarief.

In die situatie moet er een ontbindingscommissie worden ingesteld die o.a. voorstellen doet voor besteding van het vermogen, positionering van de KNNV-afdeling Enschede en andere organisatorische zaken.

Als bestuur VvTW betwijfelden wij nut en noodzaak van de ontkoppeling van Vrienden van

een verenigingsstructuur. In onze ogen zou een andere mogelijkheid zijn geweest om te komen tot een brede vriendenvereniging van beide musea die intensief samenwerkt met de professionals van de museumorganisatie. Maar helaas is dat pad geen werkelijkheid kunnen worden, ook omdat de Vriendenvereniging van Rijksmuseum Twenthe in december 2017 besloten heeft de vereniging op te heffen. De leden zijn dus overgegaan naar het donateurschap-/begunstigerschap van beide musea.

Gegeven deze situatie staan wij als leden van de vereniging VvTW voor de taak ons te bezinnen op de gewenste toekomst van de vereniging. Daarbij moet ieder voor zich een persoonlijke afweging maken.

4. Besluitvorming op de algemene ledenvergadering VvTW op 18 oktober 2018

Uiteraard besluiten de leden over de richting van de toekomst van de vereniging VvTW en de positie van onze vereniging in het licht van geschetste scenario's. Dus:
 of een zelfstandige vereniging blijven met de consequenties zoals beschreven in scenario A,
 of kiezen voor een begunstiger-/donateurschap van de museumstichting van beide musea, zoals beschreven in scenario B.

Als bestuur van de vereniging VvTW geven wij u geen unaniem advies. Maar na langdurige en intensieve discussies wil een meerderheid van ons bestuur (4 van de 6 bestuursleden) de leden aanbevelen 'mee te gaan' in het geschetste perspectief van een brede, professionele Vriendenorganisatie, zoals verwoord in scenario B.

Zij vinden dat door een dergelijke nauwere samenwerking tussen Vrienden en musea er meer mogelijkheden ontstaan voor financiële steun en ambassadeurschap voor de twee Enschedese/Twentse musea. Tijden veranderen en gezien de inspanningen die tot nu toe door de museum-organisatie zijn verricht op het gebied van exposities, collectie en organisatie vertrouwen deze bestuursleden erop dat de toekomst van (voormalig) museum TwentseWelle in goede handen is. Een andere organisatorische opzet van Vrienden kan daaraan bijdragen.

Dat neemt niet weg dat er bij ons – net als bij veel andere leden - een sterke loyaliteit leeft voor de Vereniging Vrienden van TwentseWelle (en haar voorganger, de Enschedese Natuurhistorische Museum Vereniging). Het ontbinden van een vereniging met een zo lange historie en nog steeds een aanzienlijk aantal leden, wordt als pijnlijk ervaren. En door sommige bestuursleden dus als overbodig.

Na langdurige en intensieve discussie is bij ons als bestuur het besef ontstaan dat een dergelijke zwaarwegende beslissing niet zo maar op een achternamiddag met een - naar verwachting - klein aantal leden op de jaarvergadering genomen zou moeten worden. Onze statuten laten een andere besluitvormingsprocedure echter niet toe.

Dat laat onverlet dat wij het vanuit bestuurlijk oogpunt verantwoord vinden om *alle* leden in staat te stellen hun mening kenbaar te maken via een **schriftelijk peiling**.

U ontvangt daarom uiterlijk begin september een peilingsformulier waarmee u ons (via antwoordnummer) kunt laten weten wat uw keuze is.

De uitkomsten daarvan zullen als '*onderliggend advies*' aan de leden worden aangeboden op de **besluitvormende ledenvergadering**, die zal worden gehouden **op 18 oktober 2018**.